

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*

(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: *Министерство на образованието и науката*

Нормативен акт: *Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет*

За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода:
първо шестмесечие на 2017 г.

Дата:

Контакт за въпроси:
m.pagelski@mon.bg

Телефон: 02/9217 578

1. Дефиниране на проблема:

Настоящата частична предварителна оценка на въздействието е във връзка с проект на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет, с който се предлагат изменения и допълнения в Постановление № 328 на Министерския съвет от 30 ноември 2015 г. за определяне на средствата от държавния бюджет за издръжка на обучението в държавните висши училища в зависимост от комплексна оценка за качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда (обн., ДВ, бр. 94 от 2015 г.) и Постановление № 162 на Министерския съвет от 2001 г. за определяне на диференцирани нормативи за издръжка на обучението за един студент по професионални направления (обн., ДВ, бр. 59 от 2001 г., изм., бр. 81 от 2004 г., бр. 32 и 94 от 2005 г., бр. 49 от 2007 г., бр. 79 от 2009 г., бр. 6 и 62 от 2013 г. и бр. 15 от 2014 г.).

Предложените промени отговарят на последните промени на Закона за висшето образование, имащи за цел повишаване ефективността на публичните разходи, концентриране на финансирането в професионалните направления на висшите училища, получили по-висока оценка за качество и съответствие с потребностите на пазара на труда, и създаване на предпоставки за реструктуриране и оптимизиране на

системата.

1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.

При изготвянето на проекта на бюджет на държавните висши училища за 2017 година постъпиха предложения от тях за промяна на диференцираните нормативи за издръжка на обучението за един студент по професионални направления. Със Заповед № РД 09-1320/08.09.2016 г. на министъра на образованието и науката беше формирана работна група, в която участваха ректори на висши училища по предложение на Съвета на ректорите на висшите училища в Република България с цел обсъждане, анализиране и изготвяне на акта за изменение и допълнение на двете постановления. В този контекст беше отчетена необходимостта от инвестиции в определени области на висшето образование (педагогически, хуманитарни, технически и изкуства) за осъществяване на подготовката на специалисти съобразно нуждите на българската икономика. След направен анализ на моментното състояние на финансирането на висшето образование в Република България се установиха определени диспропорции между диференцираните нормативи, определени с Постановление № 162/2001 г. и извършваните разходи от висшите училища при обучението което предоставят.

Предложенията създават и допълнителни аспекти в определянето на комплексната оценка за качеството на образованието, разширяват обсега на оценяване, внасят още по-голяма прозрачност и са в резултат на заложените мерки в Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2014 – 2020 г. и съгласно последните изменения и допълнения на Закона за висшето образование.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Средствата за издръжка на обучението на студентите и докторантите се определят съгласно разпоредбите на Закона за висшето образование (ЗВО). Съгласно § 32, т. 1 от нормативния акт относителният дял на средствата по чл. 91, ал. 2, т. 3, ал. 3, т. 3 и ал. 4 (средствата за качество на обучението) спрямо общия размер на определените

средства за издръжка на обучението за държавните висши училища се увеличава поетапно като за бюджетната 2017 година следва да не са по-малко от 40 на сто. До 2020 г. този дял трябва да е в размер не по-малко от 60%, които не могат да бъдат достигнати без промяна на съществуващата нормативна уредба.

С промяната в Постановление № 162 на Министерския съвет от 2001 г. за определяне на диференцирани нормативи за издръжка на обучението за един студент по професионални направления се цели уеднаквяване на образователната инфраструктура в страната с европейската практика по отношение на финансирането, където средното отношение между най-силно финансираните професионални направления и най-слабо финансираните е 5 към 1. При прилагането на сегашните разпоредби се формират излишъци на средства при финансирането на определени професионални направления и дефицити на средства в определени области на висшето образование (педагогически, хуманитарни, технически и изкуства).

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Към настоящия момент не са извършвани последващи оценки на нормативния акт по смисъла на Глава трета от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието приета с ПМС № 301 от 14.11.2016 г. (обн., ДВ, бр. 91 от 18.11.2016 г., в сила от 18.11.2016 г.)

2. Цели:

Усъвършенстване на механизма за диференцирано финансиране в зависимост от комплексната оценка за качество на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда, без да се променя концепцията. Промяната има за цел да насърчи стратегиите за профилна оптимизация и специализация на държавните висши училища;

Премахване на съществуващия дисбаланс във връзка с финансирането на отделните професионални направления.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Приемането и действието на постановлението засяга широк кръг заинтересовани

страни, върху които нормативният акт ще има пряко въздействие – Министерството на образованието и науката, всички държавни висши училища, всички студенти, докторанти и специализанти, разделени по форми на обучение и образователно-квалификационна степен.

Вземайки предвид посочените обстоятелства, Проектът на Постановление на МС за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет е разработен с участието на МОН, ректори на висши училища по предложение на Съвета на ректорите на висшите училища в Република България и всички заинтересовани граждани с възможност за отношение чрез Портала за обществени консултации.

4. Варианти на действие:

Във връзка с необходимостта от приемане на Постановление на МС за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет са идентифицирани следните варианти на действие, които се различават помежду си относно прилаганият подход:

Вариант 0 – да не се прави нищо /без действие; нулев вариант/

Вариант 1 – приемане на постановлението с регулаторна намеса

5. Негативни въздействия:

- **Вариант 0** – да не се прави нищо /без действие; нулев вариант/. При този вариант биха възникнали изключително негативни последици върху структурата на висшето образование в Република България.

Ще бъдат сведени до невъзможност за изпълнение разпоредбите на ЗВО - § 32, т. 1 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за висшето образование, съгласно които относителният дял на средствата по чл. 91, ал. 2, т. 3, ал. 3, т. 3 и ал. 4 от ЗВО спрямо общия размер на определените средства за издръжка на обучението за държавните висши училища се увеличава поетапно, както следва:

1. през 2016 г. – не по-малко от 25 на сто;

2. през 2017 г. – не по-малко от 40 на сто;
3. през 2018 г. – не по-малко от 50 на сто;
4. през 2019 г. – не по-малко от 55 на сто;
5. през 2020 г. – не по-малко от 60 на сто.

Ще се създадат трудности в процеса на осъществяване на профилна оптимизация и специализация на държавните висши училища – цели поставени в стратегията за развитие на висшето образование в страната.

Увеличаване на установените излишъци на средства при финансирането на определени професионални направления и дефицити на средства в определени области на висшето образование (педагогически, хуманитарни, технически и изкуства), което ще допринесе за неконкурентна среда.

- **Вариант 1** – приемане на постановлението с регулаторна намеса. При този вариант няма наличие на негативни въздействия.

6. Положителни въздействия:

- **Вариант 0** – да не се прави нищо /без действие; нулев вариант/. При този вариант няма наличие на положителни въздействия.

- **Вариант 1** – приемане на постановлението с регулаторна намеса. Регулаторната намеса от страна на вносителя на проекта на акт се изразява в спазването на законовите разпоредби при съставянето на бюджетите на държавните висши училища. По смисъла на Закона за счетоводството и Закона за публичните финанси те са бюджетни предприятия, чиито бюджети не са част от държавния бюджет, но бюджетните им взаимоотношения, утвърдени със Закона за държавния бюджет за съответната година, се включват в бюджета на съответния първостепенен разпоредител с бюджет.

С промените в Постановление № 328 на Министерския съвет от 2015 г. се прецизират отделни елементи и се усъвършенства механизмът за диференцирано финансиране в зависимост от комплексната оценка за качество. Въведен е

допълнителен коефициент за професионални направления, които не са определени като приоритетни и в които се обучават повече от половината от средно приравнения брой учащи във висшето училище. Промяната има за цел да насърчи стратегиите за профилна оптимизация и специализация на държавните висши училища.

В Приложение № 1 към чл. 1, ал. 2 от Постановлението са направени промени в тежестта на групата индикатори за „Научни изследвания“, като се дава по-голяма тежест на индексите на цитируемост по научна област (измерени по Scopus и Web of Knowledge) за сметка на броя на статиите и цитиранията на документи.

В Постановление № 162 на Министерския съвет от 2001 г. за определяне на диференцирани нормативи за издръжка на обучението за един студент по професионални направления предложените промени се изразяват в изменението на част от коефициентите, по които се умножава базовият норматив за издръжка на обучението. По този начин ще бъде постигнат баланс в системата на финансиране на държавните висши училища и ще бъдат до голяма степен преодолените създадени се дефицити в определени професионални направления.

7. Потенциални рискове:

За изпълнението на държавния бюджет за 2017 година проектът на постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет е необходимо да бъде приет. Измененията и допълненията на двете постановления, определящи финансирането на висшето образование в държавните училища не създават потенциални рискове в системата.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

Ще се повиши

Ще се намали

Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

не

9. Създават ли се нови регистри?

не

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

- Актът засяга пряко МСП
- Актът не засяга МСП
- Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

- Да
- Не

12. Обществени консултации:

Провеждането на обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове е с индикативен график януари-февруари 2017 година. Извършваната процедура по съгласуването на проекта на постановление е на основание чл. 32, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

- Да
- Не

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Соня Кръстанова, директор на дирекция „Финанси“.....

Дата:

Подпис: